

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่การจ้างงาน การค้นพบนวัตกรรม ทางเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ ส่วนใหญ่มาจากการประกอบ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยในปี 2551 มีตัวเลขผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 99 ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด (สำนักงาน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2551ก: ออนไลน์)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินกิจการในรูปแบบนิติบุคคล เมื่อสิ้นรอบ ระยะเวลาบัญชีจะต้องมีการจัดทำงบการเงิน โดยงบการเงินที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องจัดทำตามกฎหมายประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของ เจ้าของ และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งงบการเงินดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบและ รับรองบัญชีจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งบการเงินที่จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ โดยฝ่ายบริหารของ กิจการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำ และนำเสนองบการเงินของกิจการ ข้อมูลในงบการเงินต้อง มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินทุกประเภท กล่าวคือข้อมูลที่นำเสนอ จะต้องมัลักษณะร่วม โดยสามารถตอบสนองความต้องการทั่วไปของผู้ใช้งบการเงินได้ทุกกลุ่ม เช่น ผู้บริหารของบริษัทสามารถใช้ข้อมูลในงบการเงินมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุงผลการ ดำเนินงานให้ดีขึ้น ธนาคารหรือสถาบันการเงินสามารถใช้งบการเงินในการวิเคราะห์ความเสี่ยง และความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยก่อนการตัดสินใจให้กู้ ส่วนกรมสรรพากรใช้ เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีเงินได้ และกระทรวงพาณิชย์ใช้เพื่อการกำกับดูแลของหน่วยงาน ราชการ

จากประโยชน์ของงบการเงินข้างต้น ส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินต้องเป็นข้อมูลที่มี คุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจสำหรับผู้ใช้งบการเงินจึงต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยคุณภาพที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ คุณภาพของข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และมีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งคุณภาพของข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ อย่างไรก็ตามคุณภาพ รายงานการเงินมีแนวโน้มที่จะลดลงเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว (ชารี หิรัญรัศมี และพิมพ์พนา ศรีสวัสดิ์, 2541) นอกจากนั้นในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่ามีปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับเอกสารที่จะนำมาบันทึกบัญชี ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านบัญชีเท่าที่ควร ความไม่โปร่งใสของระบบบัญชี ระบบการควบคุมภายในและระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ขาดการกำกับดูแลที่ดี ผู้ทำบัญชีขาดความเป็นอิสระในการทำงาน ขาดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้ทำบัญชีมีรายได้และผลตอบแทนต่ำ ขาดความรู้ความเข้าใจด้านมาตรฐานบัญชี และกฎหมายบัญชี (อังคณา นุตยกุล, 2548)

ในขณะเดียวกันตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในการจัดให้มีการทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และตามมาตรฐานการบัญชี อีกทั้งกำหนดให้งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองบัญชีจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพของงบการเงินในการปฏิบัติงาน โดยในเขตภาคเหนือมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งสิ้น 451,247 ราย และมีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2551ข: ออนไลน์)

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ เพื่อนำผลการศึกษาเสนอต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของงบการเงินให้สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินต่อไป

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านผู้ทำบัญชี ปัจจัยด้านมาตรฐานการบัญชี ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ และปัจจัยด้านอื่น ๆ

ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงินมีสี่ประการ ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2546)

งบการเงิน หมายถึง รายงานข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดทำขึ้นจากข้อมูลทางการเงินที่กิจการได้จัดบันทึกไว้ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินการ ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการในรอบระยะเวลานั้น ๆ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการการค้า กิจการบริการ ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์ และการจ้างงานตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ผู้สอบบัญชี หมายถึง ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบบัญชีจากสภาวิชาชีพบัญชี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved